

تحلیل مفهوم گذر از دوره دانشجویی به پرستاری بالینی: رویکرد تکاملی راجرز

دکتر فروغ رفیعی^۱، محبوبه سجادی هزاوه^{۲*}

تاریخ دریافت ۱۳۹۰/۱۲/۰۲ تاریخ پذیرش ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

چکیده

پیش زمینه و هدف: گذر از دانشجویی به پرستاری بالینی با چالش‌های فراوانی همراه است. مطالعه حاضر با هدف روشن ساختن مفهوم گذر در دانش آموزان جدید پرستاری، درک و شناخت بیشتر ویژگی‌ها، پیشایندها و پیامدهای آن در بافت پرستاری و تغییرات آن در طول زمان انجام یافته است.

مواد و روش کار: در این مطالعه با رویکرد تحلیل مفهوم تکاملی راجرز مقالات منتشر شده از سال ۱۹۹۹ تا سال ۲۰۱۰ مورد بررسی قرار گرفت. جستجو محدود به مقالات فول تکس و انگلیسی زبان بود. پس از انتخاب منابع داده‌ها، جمع آوری و تحلیل داده‌ها انجام شد و اطلاعات مربوط به ویژگی‌ها، پیشایندها و پیامدهای مفهوم و همچنین واژه‌های جانشین و مرتبط خلاصه و کد بندی گردید.

یافته‌ها: تحلیل مفهوم نشان داد که مفهوم گذر دارای پنج خصوصیت اساسی وجهانی است: فرایند، انفعال، درک فردی، آگاهی و الگوهای پاسخ انسانی. همچنین این مفهوم دارای پیامدهای مثبت و منفی است. پیامدهای مثبت گذر در پرستاران تازه کار شامل مواردی از احساس توانمندی و قدرت تا افزایش کیفیت مراقبت از بیماران و افزایش هزینه-اثربخشی می‌باشد. پیامدهای منفی گذر در پرستاران تازه کار مواردی از اضطراب، احساس جدایی و بی‌کفایتی تا نارضایتی شغلی، تضعیف روحیه، کاهش کیفیت مراقبت از بیماران و حتی گاهی ترک خدمت را در بر می‌گیرد.

بحث و نتیجه گیری: مفهوم گذر چند بعدی و پیچیده بوده و طیفی از رفتارها و خصوصیات را در برمی‌گیرد. همچنین مفهوم گذر پویا بوده و در طول زمان تغییر می‌کند. این تحلیل علاوه بر شناسایی خصوصیات مفهوم گذر، آغازی برای تحقیق و توسعه بیشتر این مفهوم و گسترش دانش پرستاری خواهد بود.

کلید واژه‌ها: گذر، دانشجوی پرستاری، پرستار بالینی

دو ماهنامه دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره دهم، شماره سوم، پی در پی ۳۸، مرداد شهریور ۱۳۹۱، ص ۳۷۶-۳۸۸

آدرس مکاتبه: اراک، سردشت، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اراک تلفن: ۰۸۶۱-۴۱۷۳۵۲۴

Email: sajadimahbobeh@yahoo.com

مقدمه

هویت، نقش‌ها، روابط، توانمندی‌ها و الگوهای رفتاری فرد همراه می‌باشد؛ آن را نوع مهمی از تغییر می‌دانند (۳-۱). در حرفه پرستاری نیز پرستاران به کرات با گذر مواجه می‌شوند؛ از جمله این موارد، گذر نقش در پرستاران تازه فارغ‌التحصیل است (۳-۵).

پرستاران تازه فارغ‌التحصیل در حال حاضر بیش از ۱۰ درصد نیاز پرستاری بیمارستان‌ها را پوشش می‌دهند و مطالعات نشان می‌دهند که فقط ۱۰ درصد مدیران پرستاری بیمارستان‌ها

انسان در سراسر زندگی به طور مداوم با تحول درونی و تغییرات جهان پیرامون خود مواجه است. در واقع تحول جزئی جدایی ناپذیر زندگی انسان می‌باشد و تمام جنبه‌های زندگی وی را در بر می‌گیرد. هر تغییری با از دست دادن یک موقعیت و بدست آوردن موقعیت دیگر همراه می‌باشد (۱). بنابراین در تغییر، گذر از یک موقعیت، شرایط یا حالت به موقعیت، شرایط یا حالت دیگر رخ می‌دهد. از آنجا که فرایند گذر با تغییرات اساسی در

^۱ دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری^۲ دانشجوی دکتری پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران، عضو هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اراک (نویسنده مسئول)

مفهوم مرکزی در پرستاری معرفی نمود. گذر از نظر ملیس حرکت یا عبور از یک حالت یا وضعیت به حالت یا وضعیت دیگری است. او توضیح داد که اگرچه رشته‌های دیگر روی مفهوم گذر تمرکز نموده‌اند اما کمک منحصربه‌فرد رشته پرستاری، توانایی تسهیل گذر به سمت سلامتی و رفاه است. تعریف دیگری که از گذر در پرستاری شده است گذر را فرایندی می‌داند که به موجب آن از هم گسیختگی واقعیت منجر به بروز حالت تردید، بی ثباتی و سپس بازسازی واقعیت می‌شود. به طور کلی گذر در پرستاری و در رشته‌های دیگر به عنوان نقاط تغییر، پل زدن یا دوره‌های بی ثباتی بین دو حالت تعادل تعریف شده است (۲) و شامل دوره مشکلی از استرس و سازگاری (تطابق) می‌باشد (۱۲). گذر اغلب نیاز دارد به اینکه شخصی دانش جدید را برای تغییر رفتار با دانسته‌های قبلی تلفیق کند و بنابراین تعریف خود را در موقعیت اجتماعی جدید تغییر دهد. چالش پرستاری و افراد درگیر در حمایت کسانی که تحت گذر هستند، این است که فرایند گذر را درک کنند و مداخلات موثری را برای کمک به افراد جهت کسب مجدد ثبات و حس سلامتی انجام دهند (۱۱). مطالعات بسیاری در زمینه گذر در حوزه‌های مختلف انجام شده است همه آن‌ها گذر را فرایندی اجتناب ناپذیر، پیچیده، مداوم و در عین حال غیر قابل پیش بینی و استرس زا توصیف کرده‌اند (۴،۵،۱۳). اما هیچ‌کدام از آن‌ها تعریف روشن و واضحی از ویژگی‌ها، ابعاد، پیشایندها و پیامدهای آن ارائه نکرده‌اند.

در تمامی رشته‌های علمی از جمله پرستاری، دانشمندان برای مطالعه و تحلیل منظم واقعیت‌ها و پدیده‌های ویژه موجود در قلمرو علمی خاص خود، به مفاهیم نیاز دارند و از این رو به ابداع و تعاریف آن‌ها می‌پردازند (۱۴). بحث در مورد مفاهیم، به اجماع افکار در مورد آن‌ها کمک می‌کند و خطر استفاده بدون تفکر از آن‌ها را کاهش می‌دهد (۱۵).

سیستم‌های بهداشتی اعتقاد دارند که پرستاران جدید به طور کامل آمادگی ارائه مراقبت ایمن و مؤثر را دارند (۳). با توجه به اینکه پرستاران تازه فارغ‌التحصیل بزرگ‌ترین منبع برای استخدام در سیستم مراقبت سلامتی هستند. با این حال، دو نفر از هر ۱۰ نفر در طی سه سال اول بعد از فارغ‌التحصیلی حرفه را ترک می‌کنند (۶). انتقال از دوره دانشجویی به وضعیت پرستار دارای پروانه^۱ با مشکلاتی برای یک پرستار مبتدی همراه است. پرستاران تازه فارغ‌التحصیل با شوق و انتظارات بالا وارد بازار کار می‌شوند اما انطباق با ساعات جدید، قوانین و مسئولیت‌های شغلی می‌تواند برای آن‌ها محرک و استرس‌زا باشد (۷).

فارغ‌التحصیل شدن یک رویداد مهم زندگی است که گذر از آن روی تمام جنبه‌های زندگی دانشجو تأثیر می‌گذارد و این فرایند در طی ماه‌ها و حتی سال‌ها پس از فارغ‌التحصیلی ادامه می‌یابد. گذر نقش در دانشجویان حرف سلامتی و به‌خصوص پرستاران با استرس بیشتری نسبت به سایر حرفه‌ها همراه است (۸).

واژه گذر از فعل لاتین *transpire* به معنی روی دادن، بیرون آمدن، نفوذ کردن، بخار پس دادن، فاش شدن، رخنه کردن، فرا تراویدن و رفتن از یک سو به سوی دیگر گرفته شده است (۹). معنی اولیه گذر تعریف امروزی آن را منعکس می‌کند. لغت‌نامه انگلیسی آکسفورد، گذر را به عنوان ۱-عبور یا گذشتن از یک وضعیت، عمل یا مکان به دیگری؛ تغییر ۲- عبور از یک مرحله به مرحله تکاملی بعدی و ۳-انتقال از حالتی در فکر و یا سخن به حالت دیگر تعریف می‌کند (۱۰). یکی از اولین افرادی که در مورد مفهوم گذر مطالعه کرد؛ انسان شناسی به نام ون گنپ^۲ بود. او فرایندی که در کسب یک حالت جدید دخالت می‌کرد را شامل سه مرحله جدا شدن^۳، انتقال و ترکیب (تلفیق)^۴ توصیف نمود. پس از آن ملیس این واژه را وارد ادبیات پرستاری نمود و گذر را به عنوان

¹. registered nurse

². Van Gennep

³. Separation

⁴. Incorporation

دست یابی به «اصل و جوهره» مفهوم مورد نظر می‌باشد. همچنین از نظر آن‌ها مفاهیم دارای ماهیت ثابتی^۵ بودند و داشتن مشخصه‌های ثابت، برای ترسیم یک مفهوم لازم و کافی بود. بر اساس این دیدگاه فلسفی؛ مفاهیم جدا از بافت اجتماعی یا وابستگی‌شان با دیگر مفاهیم مورد تحلیل قرار می‌گیرند، اما در مدل راجرز، مفاهیم دارای ماهیتی ثابت نبوده بلکه ذاتی پویا^۶ دارند. هدف این روش، جستجوی حقیقت مطلق نیست بلکه حقیقت، نسبی بوده و وابسته به زمان و بستر می‌باشد (۱۸). به عبارت دیگر، رویکرد راجرز یک رویکرد وضعی^۷ است. به طوری که که معتقد است هر مفهوم هم در طول زمان وهم در بستر کاربردش همواره با تغییراتی همراه می‌باشد (۱۵).

راجرز بیان می‌کند که روش تکاملی تحلیل مفهوم عموماً از یک رویکرد استقرایی تبعیت کرده و خود همواره مبنا و زمینه‌ای برای بررسی و تحقیق بیشتر در آینده را فراهم می‌کند. در این روش اعتقاد بر این است که هر مفهوم همواره دارای ماهیتی پویا و در حال تکامل بوده و همیشه نیازمند واضح سازی و شفاف شدن می‌باشد. نتایج بدست آمده در این روش بیشتر خود به عنوان یک نقطه آغاز محسوب می‌شود تا یک پایان (۱۴). زیرا هر مفهوم از حالتی متغیر و رو به رشد برخوردار است. هدف از تحلیل در این رویکرد تشریح و توضیح مفهوم، موارد استعمال رایج آن و آشکار سازی ویژگی‌های آن به عنوان مبنایی برای توسعه و تکامل بیشتر مفهوم می‌باشد (۱۹). مفهوم گذر در پرستاران تازه کار اهمیت بسیاری در بالین و آموزش پرستاری دارد. پرستاران بالینی، مدیران پرستاری و مربیان آموزشی با آگاهی از خصوصیات این مفهوم و پیشایندها و پیامدهای آن می‌توانند با به‌کارگیری استراتژی‌های مناسب، گذر دانشجویان را تسهیل نموده و باعث ارتقای نتایج این فرایند شوند. از طرف دیگر تحلیل مفهوم منجر به ارائه تعریف

تحلیل مفهوم یکی از مراحل مهم در پیشرفت‌های علمی یک دیسیپلین محسوب می‌شود. فرایند و استراتژی‌های تحلیل مفهوم طی دو دهه اخیر به طور جدی مورد توجه قرار گرفته و در پیشرفت رشته پرستاری و روشن نمودن ماهیت آن نقش بسزایی داشته است. در واقع مفاهیم به عنوان بلوک‌های ساختمانی محسوب می‌شوند که تئوری‌ها را شکل داده منجر به توسعه و گسترش بدنه دانش پرستاری می‌گردند. تحلیل مفهوم علاوه بر کمک به طبقه بندی پدیده‌ها و سازماندهی تجارب در پرستاری منجر به تفسیر مشترک افراد از پدیده‌ها، پیشگیری از برداشت‌های شخصی و بروز تعارض، شفاف سازی بسیاری از موارد پنهان و در نهایت تقویت دیسیپلین پرستاری می‌شود. یکی از رویکردهای اساسی در تحلیل مفهوم؛ روش تکاملی راجرز^۱ می‌باشد که بر مفاهیم مورد نظر و نقش آن‌ها در بسط و توسعه دانش تأکید می‌نماید. اساساً در این روش ماهیت پویای مفاهیم مورد توجه قرار می‌گیرد. راجرز رویکردی از تحلیل مفهوم را پیشنهاد می‌کند که به مشکلات مربوط به اثبات گرایانه بودن و تقلیل گرا بودن روش‌هایی مانند روش تحلیل مفهوم واکر و اوانت^۲ پایان می‌دهد (۱۶).

رویکرد راجرز از بسیاری از جهات با رویکردهای سنتی تحلیل مفهوم متفاوت می‌باشد. او تأکید می‌کند که فرایند تحلیل، غیرخطی^۳ است و شامل یک دسته از مراحل هم پوشاننده^۴ است تا اینکه دارای گام‌های پشت سرهم باشد. راجرز بیان می‌دارد که هدف ساده و اساسی تحلیل مفهوم، شفاف کردن مفهوم مورد نظر است و این شفاف سازی یک بعد اساسی از توسعه تشخیص پرستاری و حل مسئله بالینی است (۱۶، ۱۷). از لحاظ تاریخی، دیدگاه‌های رایج در مورد مفاهیم و تحلیل آن‌ها ریشه در نظریه فلسفی اصالت‌گرایی دارند در این دیدگاه هدف اصلی از تحلیل

5. Fixed entity

6. Dynamic entity

7. Dispositional

1. Rodgers

2. Walker & Avant

3. Non liner

4. Overlapped stages

زمینه اجتماعی، فرهنگی و بافت خاص هر حرفه مورد مطالعه قرار می‌گیرند (۱۷،۱۸).

جدول ۱- مراحل فرایند تحلیل مفهوم تکاملی راجرز

۱- شناسایی مفهوم مورد نظر و اصطلاحات مربوطه (شامل واژه‌های جایگزین)

۲- تعیین و انتخاب یک حوزه مناسب برای جمع آوری اطلاعات

۳- جمع آوری داده‌های مرتبط جهت تعیین ویژگی‌های مفهوم متناسب با متغیرهای بافتی از جمله اجتماعی-فرهنگی، میان رشته‌ای و زمانی (رویدادهای پیشامد و پیامد مرتبط با مفهوم)

۴- تحلیل اطلاعات با در نظر گرفتن ویژگی‌های مفهوم
۵- در صورت امکان بیان یک مورد مثال مناسب در رابطه با مفهوم

۶- تعیین فرضیه‌ها و دلالت‌های تحلیل به منظور تکامل بیشتر مفهوم (واگنر^۱ و بیر^۲، ۲۰۰۸).

پس از شناسایی مفهوم، محقق به پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر

علمی در دسترس مانند PROQUEST, MEDLINE, CINAHL, SIENCEDIRECT, BLACKWELL, IRANMEDEX, SID مراجعه نمود و به جستجوی مطالعات

انجام شده بدون در نظر گرفتن محدوده زمانی در ارتباط با پدیده گذر پرداخت. مقالات بسیاری در این رابطه یافت شد که در دیسپلین‌های مختلف روانشناسی، مدیریت، پرستاری و جامعه‌شناسی بود. لذا جهت محدود کردن جستجو فقط مقالات موجود در دیسپلین پرستاری با در نظر گرفتن پدیده گذر از دوران دانشجویی به پرستار بالینی و با مد نظر قرار دادن واژه‌های کلیدی مانند "گذر"^۳، "پرستار تازه کار"^۴، "دانشجوی پرستاری"^۵، "گذر نقش"^۶، در کل مقاله؛ جستجو مجدداً انجام شد. همچنین از

واضح و روشن از مفهوم شده و مفهوم را کاربردی می‌کند. اطلاعات به دست آمده از این تحلیل مفهوم برای برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی آموزش پرستاری کاربرد خواهد داشت. همچنین به توسعه ابزار جهت ارزیابی وضعیت پرستاران تازه فارغ‌التحصیل و توسعه تئوری در این زمینه کمک خواهد نمود (۲۰).

با نگاهی به متون در می‌یابیم که هیچ‌گونه تحلیل مفهومی در زمینه مفهوم گذر در پرستاران تازه فارغ‌التحصیل صورت نپذیرفته است. درحالی‌که با توجه به مشکلات عدیده‌ای که در این زمینه وجود دارد این امر لازم و ضروری به نظر می‌رسد زیرا بسیاری از مسائل در علم پرستاری مربوط به مفاهیم هستند (۲۰).

بنابراین مطالعه حاضر با هدف روشن ساختن مفهوم گذر در دانش‌آموختگان جدید پرستاری، درک و شناخت بیشتر ویژگی‌ها، پیش‌ایندها و پیامدهای آن در بافت پرستاری و تغییرات آن در طول زمان انجام یافته است. پرستاری معاصر بر این باور است که حقیقت انسان و پدیده‌های مربوط به آن، دائماً در حال تغییر هستند، عناصر وابستگی به هم دارند و تنها در بافت مجموعه‌ای از عوامل زمینه‌ای قابل تفسیر می‌باشند. از آنجا که این دیدگاه با رویکرد تکاملی تحلیل مفهوم راجرز مطابقت دارد، برای مطالعه از این رویکرد استفاده شد.

مواد و روش کار

این مطالعه با رویکرد تکاملی راجرز انجام شده است. در این رویکرد ۶گام تکامل مفهوم مطابق جدول شماره (۱) اجرا شد. راجرز معتقد است که بسیاری از این فعالیت‌ها در طی مطالعه به طور همزمان صورت می‌گیرند. فرایند مطالعه دارای ماهیت غیرخطی، چرخشی و انعطاف‌پذیر می‌باشد. مراحل شش‌گانه صرفاً بیانگر فعالیت‌هایی است که باید در طی مطالعه انجام پذیرد و نباید آن را به مثابه مراحل متوالی تلقی نمود. در این روش تمرکز مطالعه بر جمع‌آوری و تحلیل داده‌های خام است و مفاهیم در

^۱. wagner

^۲. bear

^۳. Transition

^۴. New graduate nurse

^۵. student nurse

به این صورت که هر طبقه از داده‌ها (خصوصیات، اطلاعات زمینه‌ای و مراجع) به طور جداگانه مورد بررسی و آزمایش قرار می‌گیرند تا تم‌های اساسی که در نوشته‌ها ظاهر شده‌اند تعیین گردند. این مرحله از آنالیز یک فرایند مداوم و مستمر از کار سازماندهی و سازماندهی مجدد نقاط یا موارد مشابه در بین نوشته‌ها است تا زمانی که سیستم مرتبط، قابل درک و به هم پیوسته از توصیف کننده‌ها ایجاد شود (۱۶).

در این مطالعه نیز پس از جمع‌آوری کلیه مقالات و داده‌ها، تحلیل انجام شد به این صورت که محقق کلیه مقالاتی را که به عنوان نمونه انتخاب کرده بود را ابتدا به ترتیب شماره گذاری نموده و سپس به طور کامل آن‌ها را مطالعه نمود و تم‌هایی که در خصوص مفهوم گذر بود را با کشیدن خط زیر آن‌ها مشخص نمود سپس مجدد مقالات را خوانده و در متن آن‌ها به دنبال تعاریف مفهوم، ویژگی‌ها، پیشایندها و پیامدهای آن، واژه‌های جایگزین و مفاهیم مرتبط بود و مواردی که یافت می‌شد را در برگه‌هایی به صورت جداگانه یادداشت می‌نمود. مثلاً در یک صفحه ویژگی‌ها و در صفحه دیگر پیشایندها و به همین ترتیب تا آخر. همچنین محقق با استفاده از سؤالاتی مثل: چه اتفاقی می‌افتد که مفهوم مورد نظر رخ می‌دهد؟ مقدمات لازم برای وقوع مفهوم کدامند؟ این مفهوم چه نتایج و پیامدهایی را به همراه دارد؟ در مقالات جستجو می‌کرد. البته در مقالات اول موارد بیشتری به دست می‌آمد اما در مقالات بعدی، بیشتر اطلاعات به دست آمده تکراری می‌شد تا زمانی که اشباع داده‌ها به دست آمد. سپس اطلاعات به دست آمده طبقه بندی و سازمان دهی شد و برای هر طبقه، برچسب^۲ مناسب انتخاب شد. مفاهیم مرتبط و واژه‌های جایگزین از این فن مستثنی بودند زیرا آن‌ها بسیار کم بودند و نیاز به کاهش و دسته‌بندی نداشتند (۱۶).

نظر محدوده زمانی جستجو محدود به مقالات سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۰ شد. لذا کلیه مقالات از سال ۱۹۹۹ تا سال ۲۰۱۰ مورد بررسی قرار گرفت. جستجو محدود به مقالات و انگلیسی زبان بود و کلیه مقالات مروری و پژوهشی گردآوری شدند. سپس این مقالات با توجه به اهداف پژوهش بررسی و غربال شدند و معلوم شد بسیاری از مقالات تکراری می‌باشند. لذا مقالات تکراری و غیرمرتبط با مسئله حذف شد. در نهایت با در نظر گرفتن محدودیت دسترسی به همه پایگاه داده‌ها، متن کامل ۳۰ مقاله در پایان استفاده گردید که دو مقاله به زبان فارسی و ۲۸ مقاله به زبان انگلیسی بود. پس از انتخاب منابع داده‌ها جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها بر اساس مدل تحلیل مفهوم راجرز انجام شد. بدین ترتیب که مقالات به دقت مرور و مورد بررسی عمیق قرار گرفتند و اطلاعات مربوط به ویژگی‌ها، پیشایندها و پیامدهای مفهوم و همچنین واژه‌های جانشین و مرتبط خلاصه و کد بندی گردید.

در شیوه تکاملی تحلیل مفهوم عمدتاً بر رویکرد اکتشافی و استقرایی تأکید می‌شود تا از این طریق جنبه‌های مختلف مرتبط با مفهوم مورد شناسایی قرار گیرند. در تحلیل داده‌ها برعکس تحقیقات کیفی، تحلیل و آنالیز داده‌ها به انتهای کار موكول می‌شود. البته این امر به منظور اجتناب از عجله و شتاب و پیشگیری از اشباع زودرس داده‌ها انجام می‌شود. اگر تحلیل مفهوم به طور همزمان با جمع‌آوری داده‌ها انجام شود؛ محقق اجازه نخواهد داد که ویژگی‌های مفهوم از درون مجموعه داده‌ها تظاهر پیدا کنند. تحلیل همزمان با جمع‌آوری داده‌ها ممکن است منجر به باور ناقص در خصوص اشباع داده‌ها شود.

در حالی که مقالاتی که بعداً مورد بررسی قرار می‌گیرند می‌توانند به بینش بیشتر منجر شده و یا حداقل ایده‌های بهتری را در رابطه با مفهوم تحت مطالعه ارائه نمایند. به‌طور کلی تحلیل داده‌ها بر اساس تکنیک استاندارد «تماتیک آنالیز»^۱ انجام می‌شود.

^۲. Label

^۱Thematic analysis

یافته‌ها

شناسایی ویژگی‌های مفهوم^۱، اولین مرحله انجام تحلیل است که به تعریف واقعی از مفهوم منجر می‌شود (۲۲، ۲۱، ۱۹). در مطالعه حاضر، گذر یک پدیده فرایند محور است که افراد را در طی پاسخ به تغییر درگیر می‌کند. اگرچه هیچ تعریف قابل قبول جهانی در مورد مفهوم گذر وجود ندارد؛ با این حال دو دیدگاه تئوریک اصلی، مفهوم را تعریف می‌کنند: اولی رویکرد تکامل مراحل زندگی است که در بین دوره‌های مختلف تکاملی و کسب نقش‌های جدید، اتفاق می‌افتد و دیگری در مورد حوادث و رویدادهای زندگی است که باعث عدم تعادل بین دو نقطه ثابت می‌شوند. هر دو دیدگاه پیشنهاد می‌کنند که پاسخ‌های انسانی به فرایند گذر پیچیده هستند و گذرها دوران بحرانی را در بر می‌گیرند (۲۰۱۱). همچنین این مفهوم به عنوان: تجربه استرس آور، دوره‌ای از استرس، تردید و ترس (۲۴، ۲۳)، پر از کشمکش (۱)، فرایندی در پاسخ به تغییر، شامل مجموعه پیچیده‌ای از پاسخ‌ها به نقش جدید که دارای ماهیتی نامرئی، پنهان (۲۵)، مشکل (۲۶، ۷)، چالش زا، سخت، فشارآور (۲۷)، پیچیده، تکراری و غیر قابل اجتناب (۲۸، ۲۵) است. برخی متون از آن به عنوان دوره در برزخ بودن^۲ یا برزخ اجتماعی^۳ (۲۳) نام برده‌اند. ویلکینز و ودگیت از آن به عنوان دوره‌ای از عدم ثبات، آسیب پذیری و ایجاد فرصت یاد می‌کنند (۲). همچنین برخی سه بعد برای فرایند گذر مشخص کرده‌اند که شامل مقاومت به تغییر، دوگانگی در مورد تغییر و نهایتاً پذیرش تغییر می‌باشد (۲۵). گذر رویدادی منفرد نیست، بلکه یک فرایند فردی است که در طی دوره نامعینی از زمان اتفاق می‌افتد. الگوهای فردی رفتار در ارتباط با توانایی‌ها، هویت، نقش و روابط در طی دوره گذر تغییر می‌کنند. مفهوم گذر نشان دهنده پذیرش تغییر است (۲۹). فرایند

گذر همچنین خصوصیات مثل تغییر و تفاوت و درگیر شدن را در بر می‌گیرد (۱۱).

بررسی دقیق متون نشان می‌دهد که مفهوم گذر دارای پنج خصوصیت اساسی جهانی است: فرایند^۴، انفصال^۵ (جدایی یا حرکت)، درک فردی، آگاهی^۶ و الگوهای پاسخ انسانی^۷ فرایند: اعم از اینکه رویدادی که باعث گذر شده قابل پیش بینی باشد یا نه و یا رویداد کوتاه باشد یا طولانی، گذر یک فرایند است که به صورت پویا در طول زمان اتفاق می‌افتد (۲۵). شروع و خاتمه آن به طور همزمان رخ نداده و یک احساس حرکت، تکامل و جریان در ارتباط با آن وجود دارد. فاصله میان شروع وانتهای گذر ممکن است کوتاه و یا طولانی باشد و انتهای گذر ممکن است خصوصیات مشابه زمان شروع را نداشته باشد. این فرایند به دنبال دوره‌ای از پریشانی و سردرگمی ظاهر شده و به یک شروع جدید ختم می‌گردد (۲). گذر دارای خط سیر زمانی است که شامل سه مرحله است: فاز جدایی (ترک کردن نقش قبلی)، فاز انتقال (یادگیری نقش جدید) و فاز تلفیق (یافتن نقش جدید) (۳۰، ۱).

حرکت (جدا شدن): بارزترین مشخصه گذر، انفصال به معنی قطع روابطی است که احساس امنیت فرد وابسته به آن‌ها می‌باشد. همچنین حرکت به سمت داخل نقش در برخی مطالعات آمده است. از ویژگی‌های مربوط به این مرحله از دست دادن^۸ مکان‌های مکان‌های مرجع آشنا، اختلاف میان آنچه انتظار می‌رفت و آنچه در شرایط کنونی وجود دارد، نیازهای جدیدی که پیامد شرایط کنونی است و نیازهای قبلی که ممکن است برآورده نشده باقی بمانند (۲) که به بسیاری از احساسات ناخوشایند خصوصاً احساس ناامنی و عدم تعادل منجر می‌شوند (۳۲، ۳۱، ۲۶).

⁴. Process

⁵. Disconnectedness

⁶. Perception

⁷. Awareness

⁸. Human Response patterns

⁹. loss

¹. attributes

². In limbo

³. Social limbo

نسبت به فرایند گذر ناشی از تفاوت در سطح برنامه ریزی، سلامت جسمی و عاطفی، سطح دانش و آمادگی، مهارت‌ها، منابع محیطی و حمایتی و چگونگی درک منظورها و انتظارات دیگران می‌باشد (۳۷، ۲۹).

مقدمات، پیشایندها^۱ و شرایط لازم برای گذر: مقدمات شرایطی هستند که باید قبل از وقوع مفهوم موجود باشند (۲). پیشایندها، پیش نیازهای مفهوم تحت تحلیل هستند و روی وقوع مفهوم تأثیر می‌گذارند (۲۲). راجرز پیشنهاد می‌کند که مرور متون باید به شناسایی پیشایندها و پیامدهای یک مفهوم بیانجامد زیرا هر دوی این‌ها به شفافیت بیشتر مفهوم کمک می‌کند (۱۶).

مفهوم گذر با وجود عناصری چون دانشجوی پرستاری بودن، تحصیلات آکادمیک، محیط آموزشی کنترل شده، محیط بالینی، مدل نقش، نیاز به حمایت، تغییر نقش، تغییر در قابلیت‌ها و انگیزش‌های فرد، نیازهای متغیر افراد در طول زمان، دلیلی برای شدن^۲، تغییر در تقاضاها و انتظارات ناشی از عوامل خارجی و یا در نتیجه عوامل داخلی همچون تغییر در ساختارهای عقاید فرد ظهور پیدا می‌کند که شرایط فرهنگی اجتماعی موجود هم بر آن تأثیرگذار است (۲۶، ۲۳، ۷). حمایت اجتماعی، وضعیت فرهنگی، اقتصادی، زیستی و روانی - اجتماعی و منابع جامعه (۲۶، ۱۱، ۸).

از شرایط دیگری که می‌تواند بر فرایند گذر موثر باشد می‌توان به خصوصیات دموگرافیک خود پرستار مانند سن، جنس، تیپ شخصیتی و خصوصیات روان‌شناختی مانند مهارت‌های ارتباطی، روش‌های مقابله‌ای، سلامت روانی، همچنین نگرش‌ها، باورها، اعتقادات، مذهب، میزان دانش و سطح علمی و نحوه حل مسئله و تفکر انتقادی اشاره نمود. عوامل دیگر تأثیرگذار می‌توانند ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای سایر همکاران، مدیران، مربیان

درک فردی: درک و تفسیر رویدادهای گذر در بین اشخاص، فرهنگ‌ها و جوامع مختلف متفاوت است. در نتیجه نوع واکنش‌ها و پاسخ‌ها نیز متفاوت خواهند بود. در واقع چگونگی درک رویداد گذر توسط فرد تجربه کننده آن، در نحوه پاسخ به فرایند گذر تأثیر بسزایی دارد. معنای این تجربه در افراد مختلف بر حسب درک آن‌ها متفاوت است (۲۰۱۱). بر اساس درک فردی، تجارب افراد منحصر به فرد است.

آگاهی: گذر یک پدیده شخصی می‌باشد نه ساختاری. بنابراین فرایندها و پیامدهای گذر در ارتباط با شناسایی و بازشناسی خویشتن و موقعیت می‌باشد. چنین شناسایی و باز شناسی می‌تواند توسط شخص تجربه کننده گذر یا اشخاص دیگر در محیط انجام شود. نکته مهم این است که شخص باید از تغییراتی که روی می‌دهد تا حدودی آگاهی داشته باشد (۱۱). در رویدادی که فرد از تغییرات آگاهی ندارد و یا آن‌ها را انکار می‌کند (خودآگاه یا ناخودآگاه) شخص هنوز وارد فرایند گذر نشده بلکه در مرحله پیش از انتقال به سر می‌برد. در چنین مواقعی باید قبل از اینکه در جهت تسهیل فرایند گذر تلاش گردد، موانع آگاهی از آن برطرف شود (۲۰۱۱).

الگوهای پاسخ انسانی: الگوهای پاسخ تمایل دارند چگونگی پاسخ افراد به تغییر را توصیف کنند (۲). الگوهای پاسخ از رفتارهای قابل مشاهده یا غیر قابل مشاهده در طول فرایند گذر ناشی می‌شود. شناسایی الگوهای رفتاری می‌تواند مبنایی برای طبقه بندی رویدادهای گذر باشد. برخی از الگوهای رفتاری در پاسخ به فرایند گذر عبارتند از: سردرگمی، بی هویتی، گم‌گشتگی، ناهماهنگی، گیجی نقش، سرخوردگی، تحریک پذیری، اضطراب، افسردگی، وجد و سرخوشی، خوشحالی، تغییر در خود پنداره، ایفای نقش و اعتماد به نفس (۳۳، ۳۱، ۷)، واکنش‌های نامطلوب عاطفی (۳۴)، ابهام در مورد تغییر (۲۵)، مقاومت در برابر تغییر (۳۵)، تجارب تنش‌زای فردی و مدیریتی (۳۶). اختلاف در واکنش

1. antecedents

2. Reasons for becoming

آموزشی، برنامه‌های آشناسازی در شروع کار و میزان اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران باشند. همچنین وجود مدل نقش می‌تواند در گذر موفق دانشجویان کمک کننده باشد (۳۸). از آنجایی که گذر فرایندی پیچیده است؛ رویدادهای پیشایند چندگانه ممکن است به طور همزمان در طی دوره اتفاق بیفتند. وقایع سلامتی - بیماری، تکاملی و موقعیتی می‌توانند جدایی ایجاد کرده و منجر به بروز دو یا چند فرایند گذر همزمان شوند (۲).

وقایع سلامتی-بیماری مثل وجود بیماری در پرستار تازه کار یا بروز مشکلات روان تنی در رابطه با شروع کار، وقایع تکاملی مثل تغییرات بیولوژیکی مثلاً ناشی از بارداری و... وقایع موقعیتی مثل بروز اختلالات در روتین خانواده، تغییر در وضعیت زندگی مثل ازدواج، بچه دار شدن یا کار کردن در شهری دور از خانواده (۱۱)، (۳۹).

پیامدهای مفهوم گذر:

ویلیکینز و ودگیت به نقل از چیک و ملیس (۱۹۸۶) اظهار می‌دارند که پیامدهای گذر ذاتاً مثبت هستند و برای ایجاد سازگاری با تغییر به کار می‌روند؛ اما دیگران بیان می‌کنند که گذرها منتج به هردو رشد و زوال می‌شوند. پیامدهای گذر ممکن است در هر نقطه‌ای در فرایند گذر رخ دهد زیرا گذر هم یک فرایند وهم یک برآیند است (۲). شاخص‌های فرایند، تجارب افراد تحت یک گذر را توصیف می‌کنند و ممکن است در زمینه گذر نقش پرستاران تازه کار برای شناسایی پرستاران در معرض خطر برای پیامدهای غیر موثر بکار روند. شاخص‌های فرایند شامل تسلط بر مهارت‌ها و رفتارها است (۲).

بطور کلی با استناد به متون، پیامدهای گذر نقش از دانشجویی به پرستار بالینی از پیامدهای بسیار مثبت تا پیامدهای شدیداً منفی متفاوت می‌باشند. چگونگی پیامدها در فرایند گذر بستگی به عوامل متعددی دارند که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: خصوصیات فرد در حال گذر، متغیرهای مداخله گر از جمله

میزان تضاد نقش، ابهام نقش، استراتژی‌های تطابقی به کار گرفته شده توسط فرد، میزان برخورداری از منابع حمایتی، ویژگی‌ها یا ابعاد گذر. در پرستاران تازه فارغ‌التحصیل پیامدهای گذر، خصوصاً تحت تأثیر کیفیت برنامه‌های آموزشی و توجیهی فراهم شده از سوی سازمان استخدام کننده قرار دارد (۳۸،۴۰). وجود برنامه‌های آموزشی و آشناسازی موثر منجر به اجتماعی شدن موفق آن‌ها به نقش حرفه‌ای خود می‌شود و گذر نقش را تسهیل می‌کند (۴۱).

پیامدهای مثبت گذر در پرستاران تازه کار شامل اضطراب و مشکلات عاطفی کمتر، پیدا کردن درک مثبت از نقش خود، احساس توانمندی و قدرت بیشتر، اعتماد به نفس بالاتر و ارتباط بهتر با همکاران، افزایش صلاحیت، پرستار ماهر شدن^۱، توسعه تفکر انتقادی و مهارت‌های تفکر بازتابی (انعکاسی)، تصمیم‌گیری اخلاقی، تعادل بین زندگی حرفه‌ای و شخصی، کسب تعهد سازمانی و حرفه‌ای، امنیت و رضایت شغلی بیشتر و در نتیجه افزایش احتمال ابقاء در سازمان، افزایش کیفیت مراقبت از بیماران و افزایش هزینه-اثربخشی می‌باشد (۳۸،۴۱،۴۲،۴۳).

پیامدهای منفی گذر در پرستاران تازه کار شامل اضطراب، جدایی، بی کفایتی، تنهایی، درماندگی، سردرگمی، گیجی، آشفتگی، تنیدگی، فشار نقش، ابهام نقش، کاهش انگیزه، کاهش بهره‌وری، کناره‌گیری روانی از نقش، افزایش تضادهای درونی، ناراضی شغلی، تضعیف روحیه، کاهش کیفیت مراقبت از بیماران و حتی گاهی ترک خدمت می‌باشد (۳۳،۴۲،۴۴).

واژه‌های جایگزین^۲ و مفاهیم مرتبط^۳

واژه‌های جایگزین واژه‌هایی هستند که به جای مفهوم مورد نظر و برای توصیف آن استفاده می‌شوند (۴۵). در ادبیات بررسی شده در رابطه با مفهوم گذر غالباً کلمات (change, becoming, conversion, passage, passing) در متون انگلیسی و کلمات

^۱. Becoming

^۲. Surrogate terms

^۳. Related concept

اگر بیماری بد حال شود قادر به انجام اقدامات صحیح و کمک به او نیستم..."

این مدل نمونه، ترک موقعیت قبلی و قرار گرفتن در موقعیت جدید و مشکلات همراه با آن را نشان می‌دهد و مشخص می‌کند که گذر یک فرایند است که در طول زمان پیشرفت می‌کند.

بحث و نتیجه گیری

تحلیل گذر به روشن شدن ابعاد آن منجر شد و نشان داد که مسائل مرتبط با پدیده گذر دانشجویان فارغ‌التحصیل در حرفه پرستاری ماهیت پیچیده و چند وجهی دارند، به طوری که تنش‌ها و چالش‌های فراوانی پیش روی دانش‌آموختگان جوان پرستاری وجود دارند. مروری بر ادبیات موجود نشان داد که مفهوم گذر دارای چهار ویژگی مهم: فرایند، انفعال، ادراک، آگاهی و الگوهای پاسخ است. عوامل پیشامد و شرایط لازم و همچنین پیامدهای گذر در زمینه پرستاران تازه کار در بیمارستان شناسایی شد. مطالعه حاضر نشان داد که علاوه بر نتایج مثبت و خوشایند، این فرایند می‌تواند با پیامدها و تبعات منفی نیز همراه باشد. البته در ادبیات، مفهوم گذر بیشتر در رابطه با گذرهای تکاملی و یا در پرستاری؛ گذر از حالات مختلف بیماری-سلامتی یا مراحل مختلف بیماری بیان شده است، لذا مطالعاتی که به مفهوم گذر در پرستاران تازه کار از دانشجویی به کار بالینی پرداخته باشند، بسیار محدود بود. و تحلیل مفهوم در این رابطه اصلاً یافت نشد. با روشن شدن مفهوم گذر می‌توان شاخص‌هایی برای ارزیابی وضعیت موجود ایجاد نمود. به علت ماهیت مبهم و پیچیده مفهوم گذر، وجود تعاریف متنوع در ادبیات علوم مختلف و به ویژه پرستاری امری قابل انتظار است. بر اساس یافته‌های تحلیل حاضر می‌توان برای گذر در بافت پرستاری این تعریف را ارائه نمود:

(گذار، تحول، انتقال، عبور، تغییر) در متون فارسی به جای یکدیگر استفاده شده‌اند.

در ادبیات بررسی شده در ارتباط مفهوم گذر واژه تغییر به عنوان مرتبط با آن یافت شد ولی تفاوت واژه تغییر و گذر در این است که مفهوم تغییر حیطه بسیار وسیعی دارد در حالی که مفهوم گذر در واقع نوع خاصی از تغییر بوده و بسیار اختصاصی تر می‌باشد و حیطه آن محدود تر است (۲). با جستجوی بیشتر واژه دیگری در این مورد یافت نشد.

مورد مثال:

مثال‌ها برای نمایش عملی مفهوم مفید هستند (۲۰). رویکرد شناسایی و بیان مثال یکی از کارهایی است که بسیار مفید بوده و در اغلب روش‌های تحلیل مفهوم، به طور مشترک انجام می‌شود. در واقع هدف از چنین فعالیتی مشخص نمودن ویژگی‌های مهم مفهوم مورد مطالعه در ارتباط با بستر و زمینه اصلی می‌باشد که این امر به شفافیت، واضح تر شدن و کاربرد مؤثرتر آن مفهوم منجر خواهد شد (۱۶). در ذیل تجربه دانشجوی پرستاری در روزهای اول پس از فارغ‌التحصیلی و شروع کار بالینی جهت ارائه مورد نمونه از بین متون آورده شده است:

"روزهای اول پس از فارغ‌التحصیلی فکر می‌کردم هیچ مهارتی ندارم. حتی اگر بگویند آنژیوکت بزن، حتماً خرابش می‌کنم با خودم فکر می‌کردم هیچ چی بلد نیستم. اعتماد به نفس نداشتم. خیلی استرس داشتم. در مورد توانایی خودم برای انطباق با مسئولیت‌های جدید تردید داشتم. هر کاری می‌خواستم انجام دهم از همکاران سؤال می‌کردم که چطوری انجام بدهم. و مرتباً می‌پرسیدم که فلان کار را درست انجام دادم یا نه. نمی‌دانستم که باید چه کاری انجام بدهم و دوست داشتم همیشه یک نفر همراه من باشد. در مورد تنها ماندن در بخش که در بعضی شیفت‌ها مثل شب‌کاری‌ها پیش می‌آمد واقعاً وحشت داشتم و تصور می‌کردم که

محیط) در رابطه با پرستاران تازه کار را در نظر می‌گیرد. یعنی شخص و محیط در فرایند گذر دخیلند که هر دو (شخص و محیط) مفاهیم مرکزی در پرستاری هستند (۲). همچنین در مفهوم گذر درک شخصی از فرایند گذر وجود دارد که می‌تواند روی الگوهای رفتاری افراد موثر باشد و این مسئله برای پرستاری مهم است. تحلیل مفهوم گذر نشان داد که این مفهوم چند بعدی و پیچیده بوده و طیفی از رفتارها و خصوصیات را در برمی‌گیرد. این مفهوم نیاز به واضح سازی بیشتر در جمعیت پرستاران تازه کار دارد. این مفهوم پویا بوده و در طول زمان تغییر می‌کند. این تحلیل علاوه بر شناسایی خصوصیات مفهوم گذر؛ عوامل تسهیل کننده و موانع گذر موفق را آشکار نمود، اما ابعاد این مفهوم همچنان نیاز به کشف و شناسایی بیشتر دارد. لذا توصیه می‌شود تحقیقات بیشتر در این زمینه انجام شود. نقش مربیان و اساتید و مدیران پرستاری، تسهیل گذر دانشجویان تازه فارغ‌التحصیل است. بنابراین آگاهی از ویژگی‌های مفهوم گذر، پیش‌بینی‌ها و پیامدهای گسترده آن بیش از پیش منجر به ارتقای جایگاه، اهمیت و کاربرد این مفهوم در حرفه پرستاری و به خصوص برای پرستاران تازه کار می‌گردد و می‌تواند به عنوان ابزاری برای بررسی و تحقیق بیشتر و گسترش بدنه دانش موجود در این حرفه محسوب شود. نتایج این مطالعه همچنین می‌تواند با واضح سازی مفهوم گذر و با توجه به اینکه مفاهیم بلوک‌های سازنده تئوری‌ها هستند، در توسعه مدل و تئوری در این زمینه کمک کننده باشد.

”حرکتی پویا میان دو وضعیت نسبتاً پایدار که حداقل دارای سه مرحله: ورود، عبور و خروج بوده و نیازمند تغییرات الگوی زندگی است.“

چالش پرستاری و افراد درگیر در حمایت کسانی که تحت گذر هستند این است که فرایند گذر را درک کنند و مداخلات موثری را برای کمک به افراد جهت کسب مجدد ثبات و حس سلامتی انجام دهند (۱۱). بنابراین؛ با تعریف این مفهوم راه برای مداخلات جهت ارتقای وضع موجود هموار شده است. همچنین اطلاعات یافت شده می‌تواند در ایجاد و توسعه ابزارهای بررسی این پدیده و ابعاد آن کمک کننده باشد (۲۰). لذا با توجه به مبنای فلسفی رویکرد تکاملی نتایج این مطالعه می‌تواند فرصتی برای تحقیقات بیشتر در جهت توسعه مفهوم گذر و به‌کارگیری آن در حوزه‌های نظریه پردازی و پژوهش در عرصه‌های آموزشی، مدیریتی و بالینی پرستاری فراهم نماید.

از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به عدم دسترسی به متن کامل برخی مقالات اشاره نمود. بسیاری از مقالات، پدیده گذر را در موارد دیگری غیر از پرستاری بررسی کرده بودند که محقق آن‌ها را جهت یک دست شدن مقالات از مطالعه خارج نمود.

بر اساس این تحلیل مفهوم می‌توان تعریفی نظری برای این مفهوم ارائه نمود. بدین صورت که ”گذر به عنوان فرایندی است که حرکت از یک حالت متعادل و عبور از حالت بی ثبات و کسب حالت متعادل جدید را در برمی‌گیرد“ و حداقل دو بعد (پرستار و

References:

1. Barton TD. Student nurse practitioners – A rite of passage? The universality of Van Gennep’s model of social transition, *Nurse Education in Practice* 2007; 7(5): 338-47.
2. Wilkins KL, Woodgate RL. Transition: A Conceptual Analysis in the Context of Siblings of Children with Cancer. *J Pediatr Nurs* 2006; 21 (4): 256-65.

3. Kamphuis J. Transitioning from graduate nurse to professional nurse, A Dissertation submitted to the graduate for the degree of doctor of philosophy from the University of North Dakota. Proquest information and learning company, 2004.
4. Scott Elaine S, KeehnerEngelke M, Swanson M. New graduate nurse transitioning: Necessary or nice? *Applied Nursing Research* 21, 2008; 75–83.
5. Hasson D, Lindfors P. Gustavsson P. Trends in Self- Rated Health among Nurses: A 4-Year Longitudinal Study on the Transition from Nursing Education to Working Life. *J Prof Nurs* 2010; 26 (1): 54-60.
6. Smith RA, Pilling S. Allied health graduate program – supporting the transition from student to professional in an interdisciplinary program. *J Interprof Care* 2007; 21 (3): 265-76.
7. Newton Jennifer M, McKenna L. The transitional journey through the graduate year: A focus group study. *Int J Nurs Stud* 2007; 44: 1231–7.
8. Kvale JK, Romick P. Using imagery for role transition of midwifery students. *J Midwifery Womens Health* 2000 Aug;45(4):337–42.
9. Dictionary Online, available from: www.googletranslate.com.
10. Oxford Dictionary Online, available from: www.oxforddictionaries.com. 2012.
11. Davies S. Meleis's theory of nursing transitions and relatives' experiences of nursing home entry. *Journal of Advanced Nursing* 2005; 52 (6): 658–71.
12. Stacey G, Hardy P. Challenging the shock of reality through digital storytelling, *Nurse Education in Practice*, In Press, Corrected Proof, Available online 9 September 2010.
13. Evans K. Expectations of newly qualified nurses. *Nursing Standard*, 2001; 15: 33–41.
14. Salsali M, Mohammadpour A, Fakhrmovahedi A. Principles and Techniques of Concept Development. Tehran: Boshra Publications; 2007.
15. Hutchfield K. Family- centered care: a concept analysis. *Journal of advanced nursing* 1999; 29 (5), 1178-87.
16. Rodgers BL, Knafl KA. Concept development in nursing: foundations, techniques, and applications (2nd Ed.). Philadelphia: W. B. Saunders Company; 2000.
17. Brilowski GA, Wendler MC. An evolutionary concept analysis of caring. *J Adv Nurs* 2005 Jun;50 (6): 641-50.
18. Meghani SH. A concept analysis of palliative care in the United States. *J Adv Nurs* 2004; 46 (2), 152-161.
19. Rodgers BL. Concept analysis: An Evolutionary View. In: Rodgers BL, Knafl KA, editors. *Concept Development in Nursing: Foundations, Techniques, and Applications*. 2nd ed. Philadelphia: W. B. Saunders; 2000. P. 77-102.
20. NaumanenTuomela P. Concept analysis of expertise of occupational health nurses applying Rodgers's evolutionary model. *International Journal of Nursing Practice* 2001; 7: 257–65.
21. Hupcey JE, Penrod J. Concept analysis: examining the state of the science. *Res Theory Nurs Pract* 2005; 19 (2): 197-208.
22. Wagner D, Bear M. Patient satisfaction with nursing care: a concept analysis within a nursing framework. *J Adv Nurs* 2008; 65 (3): 692–701.
23. Holland K. A journey to becoming: the student nurse in transition, *J Adv Nurs* 1999; 29 (1), 229-36.
24. Cooper C, Taft Lois B, Thelen M. Preparing for Practice: Students' Reflections on Their Final

- Clinical Experience. *Journal of Professional Nursing* 2005; 2(5): 293-302.
25. Kaplan L, Brown MA. The Transition of Nurse Practitioners to Changes in Prescriptive Authority. *Journal of nursing scholarship* 2007; 39(2): 184-90.
26. Burns I. Easing the transition: preparing nursing students for practice. *Nursing Management* 2009; 16 (6): 20.
27. McDonald p. transitioning from clinical Practice to Nursing Faculty: Lessons Learned. *J Adv Nurs* 2010; 49 (3): 126-31.
28. Waite R. Psychiatric Nurses: Transitioning From Student to Advance Beginner RN. *J Am Psychiatr Nurses Assoc* 2004; 10 (4): 173-180.
29. Brennan G, McSherry R. Exploring the transition and professional socialization from health care assistant to student nurse. *Nurse Education in Practice* 2007; 7: 206-14.
30. Mooney M. Facing registration: The expectations and the unexpected. *Nurse Education Today* 2007; 27: 840-7.
31. Melrose Sh, Gordon K. Online Post LPN to BN Students' Views of Transitioning to a New Nursing Role. *International Journal of Nursing Education Scholarship* 2008; 5 (1): 1-18.
32. Currie G, Finn R, Martin G. Role Transition and the Interaction of Relational and Social Identity: New Nursing Roles in the English NHS. *Organization Studies* 2010; 31: 941-61.
33. Nash R, Lemcke P, Sacre S. Enhancing transition: An enhanced model of clinical placement for final year nursing students. *Nurse Education Today* 2009; 29 (1): 48-56.
34. Abedi HA, Heidari A, Salsali M. New Graduate Nurses' Experiences of their Professional Readiness During Transition to Professional Roles. *Iran J Med Educ* 2004; 4 (2): 69-78.
35. Higgins G , Spencer RL, Kane R. A systematic review of the experiences and perceptions of the newly qualified nurse in the United Kingdom. *Nurse Education Today* 2010; 30: 499-508.
36. Zaman Zadeh V, SeyedFatemi N, NamadiVosoughi M. The new graduate nurses' stressful experiences during transition period in teaching centers and affiliated hospitals of Tabriz Medical Sciences University. *Med J Tabriz Univ Med Sci* 2006;27 (4): 45-9.
37. Begley T. Who am I now? The experience of being a post-registration children's student nurse in the first clinical placement. *Nurse Educ Today* 2007; 27, 375-81.
38. Spoelstra SL, Robbins LB. A Qualitative Study of Role Int *J Nurs Educ Scholarsh* 2010; 7 (1): 1-14.
39. Hinds R, Harley J. Exploring the experiences of beginning registered nurses entering the acute caresetting. *Contemp Nurse* 2001 Mar; 10 (1-2): 110-16.
40. HooperVallire D. Transition: A Metamorphosis of Nursing?. *J Perianesth Nurs* 2005; 20 (2): 156-8.
41. Wolf Roth J. The North Carolina Evidence-Based Transition-to-Practice Policy *Polit Nurs Pract* 2008; 9 (3): 215-19.
42. Cook L, Dover C, Dickson M, Engh B. Returning to school: The challenges of the licensed practicalnurse-to-registered nurse transition student. *Teaching and Learning in Nursing* 2010; 5: 125-28.
43. Leong, Yee Mun J. What nursing managers need to know: Role Transition for newly qualified nursing in Singapore. *Singapore nursing Journal* 2009; 36 (2): 28-34.

44. Kelly J, Ahern K. Preparing nurses for practice: A phenomenological study of the new graduate in Australia. *Journal of clinical nursing* 2008; 18: 910-18.
45. Chinn PL, Kramer MK. *Theory and Nursing: Integrated Knowledge Development*. 5th ed. St. Louis: Mosby; 1999.